

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXIII. An patientibus carnis stimulum sit præceptum Matrimonium?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

LVTHERO-CALVINISTÆ omnes a-
liunt.

SVADENT istis. 1. Psal. 53. *Voluntariè sacrificabo tibi.* 2. Quia, 1. Cor. 7. *Non, ut laqueum vobis iniiciam, scribo.* id est, ait Martyr, *hortor vos ad Continentiam; non ad votum.* 3. Quia, 2. Cor. 9. *Vnusquisque prout destinavit in corde suo: non ex tristitia, aut necessitate. Hilarem enim datorem diligit Deus.*

AVTOR. I. Vtraque, Libertas & Necessitas, triplex est. *Prima est Debiti ex præcepto leu Voto: qua liberè facimus, ad quod non tenemur; necessariò, ad quod tenemur. Hac Necessaria, non pugnat cum laude, meritoue operis, sed id auget: Libertas nõ est ad laudem, meritumue necessaria. Secunda Voluntatis indeterminatæ ad vllum quodcunq; . Hac libertas arbitrii est necessaria ad opus bonum æque, ac malum. Inde enim meretur, aut demeretur. Tertia est Coactionis, quæ Absolutæ, quæ quis facit, quod non vult: quæ conditionatæ, quæ per se nollit facere, facit tamen coactus. Hac libertas ad laudem operis est necessaria; non tamen præcepto leu voto contraria. Nam tanta alacritate potest exequi opera hic Voti non præcepta, quantâ is præcepta.* 1. Paralip. ult. *Latatus est populus cum Vota sponte promitteret: quia corde toto offerebant ea Domino.*

2. Deinde trifariam in soluendo Voto se quis habere potest, ait *S. Thomas in Opusc. 18. c. 12.* 1. Alacrem, quia placet & Votum, & Res. 2. Inuitum; quia placet Votum, etsi res displicet. 3. Contrarium Voto & Rei. Alacris meretur plus cum Voto, quàm liber ab eo. Itemque Inuitus plus, quàm liber à Voto. Contrarius vtrique, peccat simpliciter. Hinc liquet Responsio ad prædicta.

DICO AD I. *Voluntariè, sc. saluæ necessitate Voti aut præcepti.*

AD II. *Laqueus est vuentium temerè aut coactè; quod non vult Apostolus. Ita Aug. 1. de bono viduit. c. 5. Hieronymus lib 1. contra Iovin. &c.*

AD III. *Non de necessitate Legit aut Voti loquitur; sed de humana coacti directè, vel respectuè.*

Q V Æ S T I O LXIII.

An matrimonium sit præceptum patientibus stimulum carnis?

LVTHERO-CALVINISTÆ affirmant
lac proinde Vouere castitatem esse temerarium & illicitum.

SVADENT istis. 1. Quia, 1. Cor. 7. *Qui non se continent, nubant: melius est enim nubere quam vri.* 2. Ibidem. *Propter fornicationem unusquisque suam uxorem habeat.* Item: 1. Tim. 5. *Volo iuniores nubere, manifestas esse, filios procreare.*

CALVINVS eadem: *In 1. Corinth. 7. distinguit tentationes carnis viuentes: 1. Vincens animum; sunt pessimæ. 2. Vicæ, vt nullam patient intus perturbatiõem hæ non sunt Vstiones. 3. Media, quæ continent non plenè consensum, titillat tamen sensum, turbantque animum. Hæ proprie sunt Vstiones, quæ citant nos ad matrimonium sic, vt peccetur non nubendo.* **LVTHERVS** in *Epistola ad Galatas*, S. Hieronymus arguit hæreticos Pelagianos, quod graues vltus, vt *Epistola 22.* fatetur, non nuptiam quasi sensisset, suis viribus, sine Dei donis vincere æstus posse. *Fundamentum Lutheri, Martyris, Caluini est, quia Omnis motus Concupiscentiæ prohibitus est, estque peccatum. Quo de alibi.*

AVTOR. Tria hic asserimus. 1. Nulla Scriptura mandat Matrimonium.

um ob Tentationes carnis; sed ob Incontinentiam vagam: Estque hoc *Vri*; non Tentari; sed Peccare incontinentiam.

1. Quia *Vri* explicatur præcedente isto: *Se se non continent, nubant*, id est, si vruntur.

2. Quia dicit, *Propter fornicationem unusquisque, &c.* non ait, *ob tentationem*.

3. Quia ait: *Reuertimini in idipsum, ne tentet vos Sathanas propter incontinentiam*; non ait, *tentatione*.

4. 1. Timoth. 5. *Volo iuniores nubere: Ob tentationem? Non; sed ob incontinentiam: Nam, Nullam, addit, dare occasionem aduersario, maledicti causa. Iam enim quidam abierunt post Satanam.*

5. 2. Corinth. 12. *Datum est mihi stimulus &c. sed interrogauit &c. Quod plerique Patres de re pudorosa interpretantur non de persecutione aut dolore capitis: quia hæc non sunt pudenda. Vnde Rom. 7. *Mente seruo legi Dei; carne, legi peccati: Sic: Non quod volo bonum, hoc ago; sed quod nolo malum. Item. Sentio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis.**

6. Ita S. Patres exponunt hoc, *Vri*: quod, ait ibi S. Thomas, est, non calere, sed calore damnatum perpeti.

II Incontinentes non vocantur sceticè ad nuptias; sed remedium eis ostenditur, quo vrantur, si velint. Quæ Permissio est non Præceptum citatoriu; teste hic S. Chrysost. Vt, qui dixerit: *Nolens pugnare, fugiat: fugere enim melius est quàm occidi: is tuadet, non imperat.*

2. Vt istud, *Reuertimini in idipsum, dicit secundum indulgentiam, non secundum*

imperium: Ita & hoc; Qui non se continent, nubant. Ita & hoc, Unusquisque uxorem habeat, qui duxit, suam: qui nondum duxit, ducat ob fornicationem:

3. Sicut istud, *Volo omnes esse sicut meipsum*, id est, continentès, est Consilii: Sic & hoc, *Volo iuniores nubere. Ita S. Patres. Bell. l. 2. c. 30.*

III. Hoc Consilium, seu Permissio, seu Remedium non datur obstrictis Voto; sed Solutis. Nam hi possunt Nubere, & *Vri*; Coniux autem, altero ad debitum impotente, licet Vratur, nõ tamè ei melius est Nubere; quia non licet talis bigamia: Ita & Castitatem professus. Sic Patres. Hinc liquet de obiectis.

QVÆSTIO LXIV.

An ob rarum Continentia Donum sit licitum Castitatis Votum?

LUTHERANI pariter & CALVINIANI Licitum negant ob Scripturas.

SVADENT illis. 1. Sap. 8. *Nemo potest esse continens, nisi Deus det.*

2. Quia, Matth. 19. *Non omnes capiunt verbum hoc sed quibus datum est. Qui potest capere, capiat.*

3. Quia, 1. Cor. 7. *Volo omnes homines esse sicut meipsum. Sed unusquisque proprium donum habet, unus sic, alius autem sic.*

4. Ibidem. *Qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem potestatem autem habens sua voluntatis; & iudicauit in corde suo seruare Virginem suam benefacit. Vbi S. Hieronymus l. 1. contra Iovinian. ait, quoddam habere necessitatem aut nubendi; aut scortandi.*

Quare nemo debet Vouere, nisi sciat certò se posse seruare. Nam, Eccl. 5. *Displicet Deo infidelis & stulta promissio: At nemo scit an habeat Donum, aut an sit retenturus: Ergo nemo, nisi temerè, vouet. Vnde, Qui*

Ff 2 vouc-